

Agendapunt:	05 Mid-term review		
Bijlagen:	1. Samenvatting eindrapport evaluatie College en Forum 2. Verbeteracties 3. Rol- en taakopvatting College		
Aan:	College Standaardisatie		
Van:	Mark Frequin		
Datum:	oktober 2009	Versie	1.0
Betreft:	Evaluatie-onderzoek College en Forum Standaardisatie		

Verzoek

1. Kennis te nemen van de samenvatting van het evaluatie-onderzoek College en Forum Standaardisatie (*bijlage 1*) en de voorgestelde verbeteracties (*bijlage 2*). Die acties kunnen volledig worden ingevuld binnen de doelstellingen, taken en rollen uit het instellingsbesluit (2006).
2. In te stemmen met een verlenging van het mandaat van College en Forum tot en met eind 2011.

Aanleiding

Formeel loopt het mandaat van College en Forum af per 1 april 2010. EZ heeft het bureau Research voor Beleid opdracht verleend om onderzoek uit te voeren naar wat goed gaat en wat beter kan. Doel van de evaluatie is te bezien of a) er voldoende draagvlak is voor het verlengen van het mandaat en b) er aanleiding is taken en rollen van het College en Forum bij te stellen.

Conclusies onderzoek

De respondenten (17) zijn unaniem voorstander van het verlengen van het mandaat van College en Forum. De toegevoegde waarde van het College en Forum op het gebied van open standaarden en interoperabiliteit staat niet ter discussie. De inhoud van het instellingsbesluit (2006) blijft ook de komende jaren relevant. De voorgestelde verbeterpunten kunnen binnen het (verlengde) mandaat worden opgepakt.

Door de onderzoekers wordt geconstateerd dat er discussie is over het vinden van een balans tussen de inzet op standaarden en aandacht voor meer fundamentele vraagstukken op het gebied van interoperabiliteit. Dat kan worden verklaard uit het feit dat in de eerste 2 jaar de nadruk nog sterk lag op meer strategische vraagstukken en onderzoek. Nu die basis is gelegd (o.a. lijsten met open standaarden, strategiekatern NORA) kan de komende 2 jaar het zwaartepunt van de inzet worden gelegd bij de implementatie van open standaarden en meer aandacht voor semantische standaarden. Randvoorwaardelijke onderwerpen kunnen met steun van het College worden uitgewerkt indien relevant en deze elders (onvoldoende) worden opgepakt.

Het onderzoeksrapport is te vinden op: _

<https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/FS/2009/0211/FS-20090211.07D-Evaluatie-College-en-Forum-Standaardisatie.pdf>

Bijlage 2: Voorgestelde verbeteracties

1. Positionering en scope van College en Forum zijn helder

Actie 1.1: het College herbevestigt de koers (doorgaan met dezelfde reden)

Voor een breder draagvlak wordt voorgesteld dat de koers en het belang van het College actief worden uitgedragen zowel binnen de betrokken organisaties als via externe communicatie-uitingen.

Toelichting waarom College en Forum belangrijk zijn.

Overheidsdienstverlening wordt steeds meer vanuit het perspectief van bedrijven en burgers ingericht met ICT. Het oplossen van maatschappelijke vraagstukken en het verminderen van lastenreductie kunnen niet meer zonder ICT. Bij de inzet van ICT door (semi-)publieke organisaties is duidelijkheid over open standaarden van groot belang. Het gaat dan om het slim uitwisselen en (her)gebruiken van gegevens (interoperabiliteit), digitale duurzaamheid van gegevensopslag en het voorkomen van de afhankelijkheid van ICT-leveranciers.

Standaardisatie speelt een rol bij tal van vraagstukken, zoals het ontsluiten van basisregistraties, digitale transacties tussen bedrijven en overheden, het inrichten van horizontaal toezicht en multidisciplinair samenwerken in de zorg. We hebben het dan over al die duizenden verschillende organisaties in de (semi-) publieke sector en hun relaties met burgers en bedrijven.

Standaardisatie heeft gevolgen. Investeringskeuzes moeten worden onderbouwd en soms bijgesteld. De inkoopfunctie krijgt er mee te maken. Daarom hebben College en Forum als belangrijkste opdracht gekregen om open standaarden voor de Nederlandse overheid te selecteren en te bewaken. De adviezen van het Forum worden pas van kracht nadat ze zijn goedgekeurd door het College Standaardisatie.

2. De betrokkenheid en de slagkracht van het College worden versterkt

Actie 2.1: de betrokkenheid van overheidsorganisaties bij de ontwikkeling van de agenda en de besluitvorming wordt versterkt

Collegeleden participeren bij voorkeur in persoon; geen vervangers van vervangers.

Er zal een rondje worden gemaakt langs de Collegeleden om inzichtelijk te krijgen wanneer ze voor welk onderwerp geholpen voelen.

De betrokkenheid vanuit de bedrijfsvoering van het Rijk bij het College wordt versterkt. Dat kan via Jaap Uilenbroek (DG OBR, BZK) in het College en Maarten Hillenaar (CIO-Rijk) in het Forum.

De departementen en de betrokken uitvoeringsorganisaties stemmen onderling af bij de voorbereiding van te nemen besluiten door het College, rekening houdend met de ministeriële verantwoordelijkheid.

De adoptie van Collegebesluiten verloopt soepeler als organisaties al bij de planvorming worden betrokken. Dat gebeurt dus bij het voorbereiden van adviezen over open standaarden. Daarvoor bestaan structurele werkafspraken met de Manifestgroep, de Standaardisatiecommissie Rijk, het CIO-overleg Rijk, het IPO en de VNG. Onderzocht zal worden of deze aanpak ook kan werken bij het opstellen van de jaarplannen van College en Forum.

Actie 2.2: de governance van de implementatie wordt versterkt

Doorgaan op de ingeslagen koers waarbij het Forum de leden van het College helpt bij het kunnen sturen op de uitvoering van de genomen besluiten in de eigen organisatie/sector. Zo komt er een compliance toets om meer te kunnen doen met de NORA en wordt per vastgestelde open standaard bekeken welke mix van sturingsinstrumenten het optimale resultaat geeft.

Het Forum stelt voor om de consultatieronden voor het toetsen van standaarden op vaste momenten in het jaar te laten plaatsvinden opdat de betrokken partijen daar beter rekening mee kunnen houden en hun inbreng daarop af kunnen stemmen.

3. Rol en samenstelling van het Forum worden evenwichtiger**Actie 3.1: vacatures in het Forum worden vervuld**

Er worden nieuwe kandidaten gezocht voor het vervullen van de vacatures in het Forum, waaronder twee kandidaten uit de overheid (CIO-Rijk, Manifestgroep) en twee vanuit de markt (MKB, nader te bepalen).

4. Impact op de uitvoering wordt beter zichtbaar gemaakt**Actie 4.1: effecten van besluiten van het College en Forum worden gemonitord**

Het Bureau Forum Standaardisatie gaat in samenwerking met het Programmabureau Nederland Open in Verbinding de effecten van besluiten van het College Standaardisatie monitoren en daarover rapporteren. Het gaat in ieder geval om de implementatie van open standaarden (zijn er implementatieplannen, stand van zaken feitelijk gebruik). Aandacht voor de uitvoering is hierbij van groot belang. Ter ondersteuning wordt de Collegeleden gevraagd om aandacht te geven aan de beantwoording van de uitgezette vragen.

Actie 4.2: internationale afstemming wordt doelmatig vormgegeven

Het Forum zal het College duidelijker aangeven welke doelen worden nagestreefd, wat de prioriteiten en knelpunten zijn voor de komende jaren, hoe dat bereikt zal worden en welke partijen daarbij betrokken zullen worden. De focus blijft daarbij gericht op de toegevoegde waarde voor de Nederlandse situatie.

Actie 4.3: externe communicatie wordt versterkt

Het Bureau Forum Standaardisatie gaat meer pro-actief communiceren over de voorname producten en diensten van College en Forum op een wijze die aansluit bij de wensen en behoeften van de betrokken doelgroepen. Bij het ontwikkelen van adviezen en standpunten voor nieuwe onderwerpen worden de sleutelspelers pro-actief betrokken en wordt de aanpak (interactief) daarop afgestemd. Communicatie wordt als eigenstandig onderwerp meegenomen in de voortgangsnotities voor het College.

Onlangs heeft Berenschot een communicatieadvies opgesteld. Dit heeft o.a. geleid tot een nieuwe opzet voor de website (begin december gereed). Er worden fact sheets gemaakt en er worden vaker externe presentaties gegeven over genomen besluiten en relevante ontwikkelingen.

Bijlage 3: rol- en taakopvatting College en Forum

Hieronder worden de rollen en taken van het College en Forum nader uitgeschreven op basis van de bevindingen van het evaluatierapport en een analyse van de verslagen van de vergaderingen van het College.

Rol en taakopvatting College als geheel en de leden in het bijzonder

- knopen doorhakken bij het vaststellen, ontwikkelen, implementeren en beheren van specifieke open standaarden op basis van heldere afwegingen (overheidsbreed)
- overzicht hebben en houden van onderwerpen die daarvoor randvoorwaardelijk zijn (bijvoorbeeld leidende principes in de NORA, semantiek, wettelijk kader, beheer op orde)
- op grond daarvan kaderstellende en stimulerende rol vervullen gericht op een samenhangende aanpak over organisaties heen voor betere interoperabiliteit van de elektronische gegevensuitwisseling tussen overheden en bedrijven en burgers en tussen overheden onderling met open standaarden
- (mede) sturing geven aan de implementatie van standaarden en in de eigen organisatie/sector in het bijzonder. Indien nodig worden de betrokken organisatie-onderdelen die buiten de afgesproken kaders dreigen te komen aangesproken
- handelend op basis van samenwerking tussen beleid, uitvoering, mede-overheden en het bedrijfsleven (via het Forum)
- de leden van het College kunnen onderling en/of met leden in het Forum een portefeuilleverdeling afspreken (sponsor- en/of samenwerkingsmodel per onderwerp)

Rol en taakopvatting van Forum

- adviezen geven aan het College Standaardisatie
- bewaken van de (uitvoering) van de procedure (werking, toepassing, beheer) voor de lijsten met open standaarden
- bewaken van de kwaliteit van adviezen gericht op besluitvorming over individuele standaarden
- eventueel een aanjaagrol vervullen op uitdrukkelijk verzoek van het College. Op het moment dat de regie wordt opgepakt door de overheid wordt de rol ondersteunend en/of de voortgang volgend. Voorbeeld: eHerkenning
- vormgeven van een constructieve relatie met het bedrijfsleven, in de vorm van eindgebruikers, koepelorganisaties, het ICT-bedrijfsleven en relevante communities op het gebied van standaardisatie en interoperabiliteit
- de forumleden kunnen onderling een portefeuilleverdeling afspreken (sponsormodel per onderwerp)